

א) וְלֹא דָבַר עָלָיו: 15: 16 ב"מ
 מנ. פסחים 13: 13, 14 ב"מ
 טו. א) שם נה"ד, ד) וְלֹא דָבַר עָלָיו
 קט"ו. ט) וְעַיִן מוֹסֵף לִקְרֹן קד: ד"ה חזון, ח) ב"מ נד:
 ויעי' לקמן קד: חס' ד"ה ינא' (י) [שיך לעמוד
 הקוד' ח] (ט) וְד"ה דאמר, (טו) וְלֹא כְשֶׁעָמַת עֲלָמוֹ;
 י) וְשָׁבַע עַל שְׂמֵי כֶסֶף וְאֶחָד הָיָה עַל פְּרוּטָה יתר על הפרוטה שהיה ככר א"ג אירי שטענו ב' כסף והיה הכל וכסף פרוטה אחת ושבע אופלו על הפרוטה כסף. העמק מתלמידי גרסאות,

הגרות הב"ח

א) במשנה אחריו אפילו למי: 1

מוסף רש"י

ופנחיא בעלמא. לטון שימור, כלס שכולה מוטו בלחם חסוב כדי שלא יגולוהו היינו (בבוחט) אטוה. עושין אמנה בפירות. נתנין מעות בלמנה כעשו של עכשו שולא כשוק על מנת לקבל פירות אפילו יוקירו חטין, ואין עושין אמנה בדמים. לפסוק על הפירות כדי לקבל דמי לנשיקורו, דכין דחוי יתיב חוץ שקיל מחי כריתא (ב"מ טו.) יוליכנו אחריו אפילו למדי. אם היה ששבע לשקר, ללא הוא ליה כפרה עד שחזרנו לידו ממש ולא לשלוחו, כדכתיב (דברים ה) ונתן לאשר אשם לו (ב"מ נה.) נתן לו את הקרן. לאחר ששבע והיה ונתחייב קרן ומומש, ונשבע לו על החומש. שחזר וכפר את החומש ואמר נתמי לך ומושג והיה (ד"ד טז.)

רבינו חננאל

מתני'. הגזל את חבריו שוה פרוטה וכול'. דייקין מתניין דקתני ונשבע, דוקא נשבע הוא דבעי לאמטייה בתריה, אפילו למדי, אבל לא נשבע לא.

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קג.

עין משפט
גזר מצוה

אין כופין אם המוכר. למוזר ולכתוב שטר מכירה אחר ללוקח שהיה לו להמתות ולהודיעו כתוב שטרי בשם ריש גלותא שאם יאלו עסיקין ארצה להם שהוא של ריש גלותא וכתוב לי שטר אחר בשמי שלא יצלו היום או למחר יורשי ראש גולה לתוצעה ממני: ופנחיא

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

אין כופין את המוכר למכור זימנא אחריתי ואם אמר לו על מנת כופין את המוכר למכור אמר מר הלוקח שדה בשם חבריו אין כופין את המוכר למכור זימנא אחריתי פשיטא מהו דתימא מצי א"ל מידע ידעת דאנא לנפשאי שקילנא ופנחיא בעלמא הוא דקבעינא וזווי בכדי לא שדינא אלא אדעתא דכתב ליה שטרא אחריןא קא משמע לן דאמר ליה עניינא עבדי לך בהדי ההוא דזבנת ליה בשמיה ויכתוב לך שטרא אחריןא ואם אמר לו על מנת כופין את המוכר למכור פשיטא לא צריכא דאמר להו לשהדי קמיה דידיה חזו דשטרא אחריןא קא בעינא מהו דתימא מצי א"ל אמיןא שטרא מהיאך דקא שקלת בשמיה קאמרת קא משמע לן דאמר ליה להכי טרחי ואמרי להו לעדים קמך דמינך הוא דקא בעינא רב כהנא יהב זוזא אכיתנא לסוף אייקר כיתנא ובניה מרוותיה דכיתנא אתא לקמיה דרב א"ל מה אעביד איזיל אישקיל וזוזא א"ל אי כי קא ובני אמרי האי כיתנא דכהנא הוא זיל שקול ואי לא לא תשקול כמאן כבני מערבא דאמרי מי הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל מעות אטו מי יהיב רב כהנא ארבע ושקיל תמיני כיתנא ממילא הוא דאייקר מיגזל גזולה ותנן כל הגזלנין משלמין בשעת הגזלה אמרי התם אמנה הואי ולא משכיה רב כהנא לכיתנא ורב למעמיה דאמר רב עושין אמנה בפירות ואין עושין אמנה בדמים: **מתני'** הגזול את חבריו שוה פרוטה ונשבע לו יוליכנו אחריו (א) למדי יתן לא לבנו ולא לשלוחו אבל נתן לשליח בית דין ואם מת יחזיר ליורשיו ונתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש מחל לו על הקרן ולא מחל לו על החומש מחל לו על זה ועל זה (ב) חוץ מפחות שוה פרוטה בקרן אינו צריך לילך אחריו ונתן לו את החומש ולא מחל לו על הקרן מחל לו על זה ועל זה חוץ משוה פרוטה בקרן צריך לילך אחריו ונתן לו את הקרן ונשבע לו על החומש הרי

מנה צהולאת הדקך: ואם מס. גזול יחזיר גזלן ליורשיו דגזול: ולא נתן לו את החומש. או שמחל לו גזול על הקרן לאחר שהודה לו ולא מחל לו על החומש או שמחל לו על זה ועל זה כו': נתן לו את הקרן. לאחר ששבע והודה ונתחייב קרן וחומש נשבע לו שזבעה שניה על החומש שנתנו לו והודה: הרי

בגזן דאודעיניהו דרידיה ואודעיניהו נמי אשהדי. תימא אם כן אמאי לריך לדחוק את ריש גלותא שיכתוב לו שטר יכתבו לו עדים כיון שידעין שהוא קונה לעלמו וי"ל כגון ללא צעו עדים למיכתב ליה שטרא אחריןא: **יהב** זווי אבריתנא. השמא ס"ד דאיירי דמשך נמי ופקדון בעלמא הוא דהוי גביה: **כמאן** כבני מערבא דאמרי מי הודיעו לבעל חטין ב'ו'. כלומר ומשום הכי אי לאו דאודיעיה ללוקח כי קמזבין דהאי כיתנא דכהנא הוא נמצא דכהנא לא קני להנכו מעות דאיניהו לאו אדעתא דהכי יהבו ליה מעותיו ואי שקיל כהנא מידי דמרוותיהו ה"ל כאליו מדידהו יהבו ליה ומחוי כרבימ: **התם** אמנה הוא. פי' בקונטרס שנתן להם המעות בלמנה ולא היה להם פשתן כשקבלו המעות וקשה דאם כן היכי מסיק רב לטעמיה והא בכה"ג אפילו רבי ינאי מודה דאסור לקבל המעות כיון שלא היה לו פירות בלמנה שעה שהוא פוסק עמו דהא דלמר ר' ינאי מה לי הן מה לי דמיהן היינו דוקא כשיש לו פירות בלמנה שעה שהוא פוסק עמו ורב אפילו בכה"ג אסור לקבל מעות ללא פירות דוקא דהא כפרק אלוהו נשך (ב"מ דף טו. וס"ט) מיימי דרבי ינאי אצרייתא דנבי אושעיל דהיה נשח בחדו מנה והלך על גורנו ואמר לו תן לי מעות שאני רואה ליקח בהן חטין אמר ליה חטין יש לי כו' עד וכולן יש לו מותר אין לו אסור וקאמר התם ש"מ איתא לר' ינאי דלמר מה לי הן מה לי דמיהן משמע דר' ינאי דוקא כי יש לו מותר ובכה"ג פליג רב ותימה יש ליישב פי' הקונטרס דהתם דוקא דלאירי בלמנה לא שרי רבי ינאי אלא כשיש לו פירות דוקא אבל זביני אמר התם דפוסקין על שער ששוק אפילו אין לו והיינו אמנה בפירות ומה שפירש בקונטרס (התם) דרבי ינאי מתיר דמיהן שאין מעות ממש אלא דוקא פירות דומיא דההיא דצרייתא דין דמי חטום לין דין שמן שמן דמי יין דלא מחוי כרבימ אבל מעות אסור אין נראה דהכא כשמעמין מוכחא דאפילו זווי מותר לקבל והלכה כרבי ינאי כדמוכח התם:

קב א מ"י פ"ב מהלכות שולחן וזמטין הלכה ה סמג עשין פב טו"ש"ע ח"מ ס"י קפד סעיף ב: קב ב טו"ש"ע י"ד ס"י קטע סעיף א: קב ג מ"י פ"ז מהלכות גזילה הלכה ט סמג עשין עג טו"ש"ע ח"מ ס"י שסו סעיף א: קב ד ה מ"י שם הלכה י טו"ש"ע שם סעיף ב: קב ו ה מ"י שם פ"ח הל"א טו"ש"ע שם סעיף ד: קב ז ה מ"י שם פ"ח הל"א יא סמג שם טו"ש"ע קב ח ט"י סעיף ג: קב ט ט"י שם טו"ש"ע שם סעיף ב:

ששזבעה עלמו מייחייב חומש כדמוכח בשליה פירקין וצמק' שזבעות (דף לו:) תנן נמי שזבעת הפקדון נוהגת בלגשים וצנשים בפני צ"ד ושלא בפני צ"ד [ומפי' עזמון] א"ג מייירי בטעמו שמי כסף והודה לו שזה פרוטה: **אבל** נתן לשליח ב"ה. פי' הקונטרס מפני תקנת השבים שלא נמייצנו להוליא מנה צהולאת הדרך משמע מתוך פירושו דנותנו לשליח צ"ד והוא שומרו צידו עד שיצא לנגזל ואין נראה חדא דלישנא לא משמע הכי דאמאי נקט שליח צ"ד הל"ל אם יש צ"ד שם נתן לצ"ד ועוד דלמר בגמ' (דף קד.) שליח צ"ד פסיקא ליה מילתא ל"ש עשאו גזול ל"ש עשאו גזלן להוליך לנגזל ועוד אמאי קאמר בגמ' דלא מיתוקמא מתני' כר' טרפון והא כפרק המפקד (ב"מ דף לו: וס) פריך אמילתא דר' טרפון ושקלי ליה כולהו ואילו ומשני תני ויניח וע"כ ציד בית דין קאמר כי הא דר' אלעזר בר לרזק דמסיק אליבא דר' טרפון ועוד בגמ' אמאי איצטרך לתתוי דרבי אלעזר ממתניתין ה"מ לתתוי ע"כ נראה דמתני' איירי לענין אחריות הדרך דמיפטר כשיתן לשליח צ"ד ויש לו כפרה מיד ואין צריך לו להמתין עד שיגיע ליד הנגזל כיון שקבלו שליח צ"ד אבל בתקנתא זו לא איירי מתניתין כלל: **ואם** מת יחזיר אבניו. נראה דאתא לאשמועינן דאפילו ליורשים יוליד למדי א"ג אתא למימר דאין חילוק בין שהגזול קיים בין שהוא מת לענין קרן חומש ואשם כי היכי דש חילוק גזולן בין הוא לבניו דבניו אין משלמין חומש על גזל אביהם קמ"ל דלענין גזול אין חילוק: מניח